

Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

► **B**

KOMISJONI OTSUS,

30. november 2009,

millega kehtestatakse tekstiilpõrandakatetele ühenduse ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid

(teatavaks tehtud numbri K(2009) 9523 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2009/967/EÜ)

(ELT L 332, 17.12.2009, lk 1)

Muudetud:

Euroopa Liidu Teataja

nr	lehekülg	kuupäev
L 167	57	19.6.2013

► **M1** Komisjoni otsus 2013/295/EL, 17. juuni 2013

KOMISJONI OTSUS,

30. november 2009,

millega kehtestatakse tekstiilpõrandakatetele ühenduse ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid

(teatavaks tehtud numbri K(2009) 9523 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2009/967/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuli 2000. aasta määrust (EÜ) nr 1980/2000 ühenduse muudetud ökomärgise andmise süsteemi kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 6 lõike 1 teist lõiku,

olles nõu pidanud Euroopa Liidu Ökomärgise Komisjoniga

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 1980/2000 kohaselt võib ühenduse ökomärgise anda tootele, mille omadused võimaldavad sellel märkimisväärselt kaasa aidata kõige tähtsamate keskkonnaaspektide parandamisele.
- (2) Määruses (EÜ) nr 1980/2000 on sätestatud, et ökomärgise andmise erikriteeriumid, mis on koostatud Euroopa Liidu Ökomärgise Komisjoni väljatöötatud kriteeriumide alusel, kehtestatakse tooterühmade kaupa.
- (3) Ökoloogilised kriteeriumid ning nendega seotud hindamis- ja kontrollinõuded peaksid kehtima neli aastat alates käesoleva otsuse teatavakstegemise kuupäevast.
- (4) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas määruse (EÜ) nr 1980/2000 artikli 17 alusel moodustatud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Tekstiilpõrandakatted on tavaliselt kootud, silmuskootud või taftitud põrandakatted, mis üldiselt kinnitatakse tihvtide, klambrite või liimiga. Tooterühma ei kuulu lahtised matid ega vaibad. Tooterühma ei kuulu seinakatted või välistingimustes kasutamiseks ettenähtud katted.

⁽¹⁾ EÜT L 237, 21.9.2000, lk 1.

▼B

Kõnealusesse tooterühma ei kuulu biotsiididega töödeldud tekstiilmaterjal, välja arvatud juhul, kui asjaomastes biotsiidides sisalduv toimeaine on kantud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/8/EÜ IA lisasse ⁽¹⁾ ning kui biotsiid on direktiivi 98/8/EÜ V lisa kohaselt kõnealuseks kasutusviisiks lubatud.

Artikkel 2

Selleks et tekstiilpõrandakattele võiks määruse (EÜ) nr 1980/2000 alusel anda ühenduse ökomärgise, peab see kuuluma käesoleva otsuse artiklis I määratletud tooterühma „Tekstiilpõrandakatted” ja vastama lisas kindlaksmääratud ökoloogilistele kriteeriumidele.

▼M1*Artikkel 3*

Tooterühma „tekstiilpõrandakatted” ökoloogilised kriteeriumid ning nende kriteeriumidega seotud hindamis- ja kontrollinõuded kehtivad kuni 31. detsembrini 2015.

▼B*Artikkel 4*

Halduseesmärkidel antakse tooterühmale „tekstiilpõrandakatted” koodnumber „34”.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

⁽¹⁾ EÜT L 123, 24.4.1998, lk 1.

LISA

RAAMISTIK

Kriteeriumide eesmärk

Kõnealuste kriteeriumide eesmärk on eelkõige järgmine:

- vähendada elupaikadele ja nende ressursidele avaldatavat mõju;
- vähendada energiatarbimist;
- vähendada mürgiste või muude saasteainete heidet keskkonda;
- vähendada kahjulike ainete kasutamist materjalides ja lõpptoodetes;
- parandada elukeskkonna ohutust ja kõrvaldada elukeskkonnast tervist ohustavad tegurid;
- levitada teavet, mis võimaldab tarbijal kasutada toodet tõhusalt, nii et üldmõju keskkonnale oleks võimalikult väike.

Kriteeriumid on kehtestatud tasemel, mis soodustab ökomärgise andmist kattematerjalidele, mille tootmise mõju keskkonnale on väike.

Hindamis- ja kontrollinõuded

Iga kriteeriumi juures on esitatud üksikasjalikud hindamis- ja kontrollinõuded.

Kõnealune tooterühm sisaldab erinevaid vaipu, mis on määratletud kui „põrandakatted, mis on tavaliselt kootud, silmuskootud või taftitud ning mis üldiselt kinnitatakse tihvtide, klambrite või liimiga”.

Tooterühma ei kuulu seinakatted ega välistingimustes kasutamiseks ettenähtud katted. Tooterühma ei kuulu lahtised matid ega vaibad.

Tooterühma „tekstiilpõrandakatted” määratlus vastab DIN ISO 2424 standardile.

Tekstiilpõrandakatete tootjad Euroopas määravad oma tehnilise seisukoha kindlaks Euroopa standardikomisjonis CEN/TC 134.

Funktsionaalne ühik, mille kohta sisend- ja väljundkogused arvestatakse, on 1 m² lõpptoodet.

Vajaduse korral võib kasutada ka muid katsemeetodeid kui need, mis on osutatud iga kriteeriumi puhul, tingimusel et kõnealuste meetodite samaväärsust on kinnitanud taotlust hindav pädev asutus.

Võimaluse korral tuleb katsetused läbi viia nõuetekohaselt volitatud või standardi EN ISO 17025 kohastele üldnõuetele vastavas laboris.

Vajaduse korral võivad pädevad asutused nõuda täiendavaid dokumente ja teha sõltumatuid kontrolle.

TEKSTIILPÕRANDAKATETE KEHTESTATUD KRITERIUMID

1. TOORAINED

Materjalidele esitatavad üldnõuded

Toote valmistamiseks kasutatavad toorained ei tohi sisaldada aineid ega valmistisi, mille puhul on ette nähtud või võidakse kasutuse ajal ette näha, et tuleb kasutada üht järgmistest riskilausetest (või nende kombinatsiooni):

R23 (mürgine sissehingamisel),

▼B

- R24 (mürgine kokkupuutumisel nahaga),
- R25 (mürgine allaneelamisel),
- R26 (väga mürgine sissehingamisel),
- R27 (väga mürgine kokkupuutumisel nahaga),
- R28 (väga mürgine allaneelamisel),
- R39 (väga tõsiste pöördumatute tagajärgede oht),
- R40 (osaliselt tõendatud kantserogeenne mõju),
- R42 (sissehingamisel võib põhjustada ülitundlikkust),
- R43 (nahale sattudes võib põhjustada ülitundlikkust),
- R45 (võib põhjustada vähktõbe),
- R46 (võib põhjustada pärilikke geneetilisi kahjustusi),
- R48 (pikaajalisel toimel tõsise tervisekahjustuse oht),
- R49 (sissehingamisel võib põhjustada vähktõbe),
- R50 (väga mürgine veeorganismidele),
- R51 (mürgine veeorganismidele),
- R52 (kahjulik veeorganismidele),
- R53 (võib avaldada veekeskkonda kahjustavat pikaajalist toimet),
- R60 (võib kahjustada sigivust),
- R61 (võib kahjustada loodet),
- R62 (võimalik sigivuse kahjustamise oht),
- R63 (võimalik loote kahjustamise oht),
- R68 (öördumatute kahjustuste oht),

mis on ette nähtud nõukogu 27. juuni 1967. aasta direktiiviga 67/548/EMÜ (ohtlike ainete liigitamist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta) ⁽¹⁾ (ohtlike ainete direktiiv) ja selle hilisemate muudatustega, ning võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/45/EÜ ⁽²⁾ (ohtlike preparaatide [termin on muutunud, uus termin: valmistised] direktiiv).

Teise võimalusena võib kaaluda klassifitseerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrusele (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 ⁽³⁾. Sel juhul ei tohi toorainele lisada aineid ega valmistisi, mille puhul on ette nähtud või võidakse kasutuse ajal ette näha järgmised ohulauseid (või nende kombinatsioon): H300, H301, H310, H311, H317, H330, H331, H334, H351, H350, H340, H350i, H400, H410, H411, H412, H413, H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df, H341, H370, H372.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab keemilise analüüsi alusel saadud andmed materjali tüübi ja koostise kohta ning deklaratsiooni eespool esitatud kriteeriumide täitmise kohta.

⁽¹⁾ EÜT 196, 16.8.1967, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 200, 30.7.1999, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 353, 31.12.2008, lk 1.

▼B1.1. *Tekstiilikiud – keemilised ained*

Käesolevas punktis kehtestatud kriteeriume ei kohaldata, kui tegemist on ringlussevõetud kiuga. Ohtlike ainete sisaldusega seoses kohaldatakse 1. kriteeriumis „Materjalidele esitatavad üldnõuded” kirjeldatud nõudeid.

Käesolevas jaos kehtestatakse kiuspetsiifilised kriteeriumid villa, polüamiidi, polüestri ja polüpropüleeni puhul.

Villa töötlemine

a) Järgmiste ainete sisalduste kogusumma ei tohi ületada 0,5 ppm:

Aine	CASi nr
γ-heksaklorotsükloheksaan (lindaan)	319-84-6
α-heksaklorotsükloheksaan	319-85-7
β-heksaklorotsükloheksaan	58-89-9
δ-heksaklorotsükloheksaan	319-86-8
aldriin	309-00-2
diieldriin	60-57-1
endriin	72-20-8
p,p'-DDT	50-29-3
p,p'-DDD	72-54-8

b) Järgmiste ainete sisalduste kogusumma ei tohi ületada 2 ppm:

Aine	CASi nr
Propetamfoss	31218-83-4
Diasinoon	333-41-5
Diklofentioon	97-17-6
Fenklorofoss	299-84-3
Kloropüriifoss	2921-88-2
Klorofenvinifoss	470-90-6
Etioon	563-12-2
Metüülpirimifoss	29232-93-7

c) Järgmiste ainete sisalduste kogusumma ei tohi ületada 0,5 ppm:

Aine	CASi nr
Tsühalotriin	68085-85-8
Tsüpermetriin	52315-07-8
Deltametriin	52918-63-5

▼B

Aine	CASi nr
Fenvaleraat	51630-58-1
Flumetriin	69770-45-2

d) Järgmiste ainete sisalduste kogusumma ei tohi ületada 2 ppm:

Aine	CASi nr
Diflubensuroon	35367-38-5
Triflumuroon	64628-44-0
Ditsüklaaniil	112636-83-6

Nõudeid (esitatuna punktides a, b, c ja d ning kohaldatuna eraldi) ei kohaldata, kui on võimalik esitada dokumendid, mille alusel on võimalik kindlaks teha need põllumajandustootjad, kes on tootnud vähemalt 75 % kõnealusest villa- või keratiinkiuist, ja nende tootjate deklaratsioonid selle kohta, et asjamaste põllumajandusmaade ega loomade puhul ei ole kasutatud eespool loetletud aineid.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab eespool nimetatud dokumendid või sellise katse protokollid, mille puhul on kasutatud järgmist katsemeetodit: IWTO katsemeetodi 59 projekt. Nõuded loetakse täidetuks, kui kasutatud tekstiilmaterjalidele on antud tekstiilitoodete ökomärgis. Taotleja esitab vajalikud dokumendid.

Polüamiidkiud

N₂O heide õhku monomeeri valmistamisel ei tohi aastas keskmiselt ületada 10 grammi 1 kilogrammi toodetud polüamiid-6-kiu kohta ja 50 grammi 1 kilogrammi toodetud polüamiid-6,6-kiu kohta.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab üksikasjalikud dokumendid ja/või katseprotokollid, mis tõendavad vastavust sellele kriteeriumile, ning vastavusdeklaratsiooni. Nõuded loetakse täidetuks, kui kasutatud tekstiilmaterjalidele on antud tekstiilitoodete ökomärgis. Taotleja esitab vajalikud dokumendid.

Polüester

- Polüesterkiududes ei tohi olla antimoni üle 260 ppm. Kui antimoni ei kasutata, võib taotleja lisada ökomärgisega tootele märke „antimoni-vaba” (või samaväärse teksti).
- Aasta keskmine lenduvate orgaaniliste ühendite heide õhku (polümersatsiooni ja polüesterkiu tootmise ajal), mõõdetuna protsessi nendes etappides, kus kõnealuseid ühendeid esineb, ning võttes arvesse ka lenduvaid heitkoguseid, ei tohi olla üle 1,2 grammi 1 kilogrammi toodetud polüestervaigu kohta. (Lenduv orgaaniline ühend on orgaaniline ühend, mille aururõhk temperatuuril 293,15 K on vähemalt 0,01 kPa või millel on sellele vastav lenduvus teatavates kasutustingimustes.)

Hindamine ja kontroll: a) taotleja esitab deklaratsiooni selle kohta, et antimoni ei ole kasutatud, või sellise katse protokollid, mille puhul on kasutatud järgmist katsemeetodit: otsene määramine aatomabsorptsioonspektrometria abil. Katse tehakse toorkiuga enne märgtöötlemist; b) taotleja esitab üksikasjalikud dokumendid ja/või katseprotokollid, mis tõendavad vastavust sellele kriteeriumile, ning vastavusdeklaratsiooni. Nõuded loetakse täidetuks, kui kasutatud tekstiilmaterjalidele on antud tekstiilitoodete ökomärgis. Taotleja esitab vajalikud dokumendid.

▼B**Polüpropüleen**

- a) Ei tohi kasutada pliipõhiseid pigmente.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab deklaratsiooni selle kohta, et kõnealuseid aineid ei ole kasutatud.

- b) Polüpropüleeni tootmisest (monomeeri valmistamine, polümeerisatsioon, granuleerimine) tulenev NO_x- ja SO₂-heide ei tohi ületada järgmisi piirväärtusi:

NO_x: 12 kg/tonni polüpropüleeni

SO₂: 11 kg/tonni polüpropüleeni

Hindamine ja kontroll: kiutootja peab mõõtma või arvutama polüpropüleeni tootmise ajal õhku paisatavad NO_x ja SO₂ kogused ning esitama deklaratsiooni kõnealusele kriteeriumile vastavuse kohta. Taotleja esitab vajalikud dokumendid.

1.2. Kõvendajad

Ohtlike ainete sisaldusega seoses kohaldatakse 1. kriteeriumis „Materjalidele esitatavad üldnõuded” kirjeldatud nõudeid.

Vahtkumm (naturaalne ja sünteetiline lateks ja poliüretaan)

Märkus: vastavus allpool esitatud kriteeriumidele on vajalik ainult juhul, kui vahtlateksit on üle 5 % vaiba massist.

- a) Ekstraheeruvad raskmetallid: järgmiste metallide kontsentratsioonid ei ületa järgmisi piirväärtusi:

Aine	Piirväärtus (ppm)
antimon	0,5
arsen	0,5
plii	0,5
kaadmium	0,1
kroom	1,0
koobalt	0,5
vask	2,0
nikkel	1,0
elavhõbe	0,02

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab sellise katse protokoll, mille puhul on kasutatud järgmist katsemeetodit: metallid ekstraheeritakse jahvatatud proovist vastavalt meetodile DIN 38414-S4, L/S = 10; filtreeritakse 0,45 µm membraanfiltri abil; analüüsitakse aatomiemissioonspektroskoopiliselt induktiivsidedstatud plasma (ICP-AES) või hüdriid- või külmaurumeetodil.

▼B

- b) Lenduvad orgaanilised ühendid: ⁽¹⁾ lenduvate orgaaniliste ühendite sisaldus ei tohi ületada 0,5 mg/m³.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab sellise katse protokoll, mille puhul on kasutatud järgmist katsemeetodit: kambrikatse, õhuproovide võtmine ja analüüs meetodil DIN ISO 16000-6.

- c) Metallikomplekside alusel valmistatud värvained: vase-, plii-, kroomi- ja niklikomplekside alusel valmistatud värvaineid ei kasutata.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab deklaratsiooni selle kohta, et kõnealuseid aineid ei ole kasutatud.

- d) Klorofenoolid: klorofenoolide ning nende soolade ja estrite sisaldus ei ületa 0,1 ppm, v.a mono- ja diklooritud fenoolid ning nende soolad ja estrid, mille sisaldus ei ületa 1 ppm.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab sellise katse protokoll, mille puhul on kasutatud järgmist katsemeetodit: 5 g proovi jahvatatakse ja ekstraheeritakse klorofenoolid või nende naatriumsoolad; analüüsitakse gaasikromatograafiliselt, sisaldus määratakse massispektromeetri või elektronihaardedetektori abil.

- e) Butadieen: butadieenisaldus ei ületa 1 ppm.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab sellise katse protokoll, mille puhul on kasutatud järgmist katsemeetodit: proov jahvatatakse ja kaalutakse; proov võetakse pakendi ülaosa atmosfäärist selleks ettenähtud seadme abil (nn *headspace*'i meetodil); analüüsitakse gaasikromatograafiliselt, sisaldus määratakse leekionisatsioonidetektori abil.

- f) Nitrosoamiinid: kambrimeetodil määratud N-nitrosoamiinide sisaldus ei ületa 0,001 mg/m³.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab sellise katse protokoll, mille puhul on kasutatud järgmist katsemeetodit: kambrikatse, õhuproovide võtmine ja analüüs meetodil Hauptverband der gewerblichen Berufsgenossenschaften ZH 1/120,23 (või samaväärsel).

Vahtkumm (üksnes polüuretaan)

- a) Tinaorgaanilised ühendid: tinaorgaanilisi ühendeid (süsinikuaatomiga sidestatud tina) ei kasutata.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab deklaratsiooni selle kohta, et kõnealuseid aineid ei ole kasutatud.

- b) Paisutajad: paisutajate või paisutajate abianena ei tohi kasutada klorofluorosüsinikke, klorofluorosüvesinikke ja fluoroklorosüvesinikke.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab deklaratsiooni selle kohta, et kõnealuseid aineid ei ole kasutatud.

Vulkaniseeritud vahud

Vulkaniseeritud vahtusid ei tohi kasutada aluskihis.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab deklaratsiooni selle kohta, et vulkaniseeritud vahtusid ei ole kasutatud.

Formaldehüüd

Standardi EN ISO 14184-1 kohaselt mõõdetud formaldehüüdisaldus ei ületa 30 ppm. Teise võimalusena ei tohi kambrimeetodil määratud formaldehüüdisaldus ületada 0,01 mg kuupmeetri kohta.

⁽¹⁾ Lenduv orgaaniline ühend on orgaaniline ühend, mille aururõhk temperatuuril 293,15 K on vähemalt 0,01 kPa või millel on sellele vastav lenduvus teatavates kasutustingimustes.

▼B

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab sellise katse protokoll, mille puhul on kasutatud järgmist katsemeetodit: EN ISO 14184-1. 1 g proovi soojendatakse ühe tunni jooksul 100 g vees 40 °C juures; formaldehüüdi sisaldus ekstraktis määratakse fotomeetriliselt atsetüülatsiooni abil.

Teise võimalusena võib kasutada emissioonikambrit: õhuproovide võtmiseks ja analüüsimiseks kasutatakse ENV 13419-1 meetodit koos EN ISO 16000-3 või VDI 3484-1 meetodiga.

2. KÕIKIDE MATERJALIDE TOOTMINE

Ohtlike ainete sisaldusega seoses kohaldatakse 1. kriteeriumis „Materjalidele esitatavad üldnõuded” kirjeldatud nõudeid.

Lisaks peab taotleja täitma järgmisi erinõudeid.

Leegiaeglustid

Tootes on lubatud kasutada üksnes selliseid leegiaeglusteid, mis on keemiliselt seotud polümeerkiudu moodustava ainega või polümeerkiu pinnaga (reageerivad leegiaeglustid). Kui kasutatavatele leegiaeglustitele on lisatud mõni allpool loetletud ohulausetest, peaksid kõnealuste reaktiivsete leegiaeglustite keemilised omadused muutuma kasutamisel nii, et klassifitseerimine ühegi osutatud ohulause alla ei ole enam õigustatud. (Alla 0,1 % leegiaeglustist võib säilitada töödeldud lõngas või riides samasuguse vormi nagu enne kasutamist.)

R40 osaliselt tõendatud kantserogeenne mõju),

R45 (võib põhjustada vähktõbe),

R46 (võib põhjustada pärilikke geneetilisi kahjustusi),

R49 (sissehingamisel võib põhjustada vähktõbe),

R50 (väga mürgine veeorganismidele),

R51 (mürgine veeorganismidele),

R52 (kahjulik veeorganismidele),

R53 (võib avaldada veekeskkonda kahjustavat pikaajalist toimet),

R60 (võib kahjustada sigivust),

R61 (võib kahjustada loodet),

R62 (võimalik sigivuse kahjustamise oht),

R63 (võimalik loote kahjustamise oht),

R68 (võimalik pöördumatute kahjustuste oht),

nagu on sätestatud direktiivis 67/548/EMÜ.

Teise võimalusena võib kaaluda klassifitseerimist vastavalt määrusele (EÜ) nr 1272/2008. Sel juhul ei tohi toorainele lisada aineid ega valmistisi, mille puhul on ette nähtud või võidakse kasutuse ajal ette näha järgmised ohulauseid (või nende kombinatsioon): H351, H350, H340, H350i, H400, H410, H411, H412, H413, H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df, H341.

Kriteerium ei hõlma leegiaeglusteid, mis on üksnes füüsiliselt polümeerikiudu või tekstiilikattesse segatud (lisatavad leegiaeglustid).

▼B

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab deklaratsiooni selle kohta, et lisatavaid leegiaeglusteid ei ole kasutatud, märgib, kas ja milliseid reageerivaid leegiaeglusteid on kasutatud, ning esitab dokumendid (nt ohutuskaardid) ja/või deklaratsioonid, millega tõendatakse kõnealuste leegiaegluste vastavust sellele kriteeriumile.

Plastifikaatorid

Kui tootmisprotsessis kasutatakse mis tahes plastifikaatorit, tohib kasutada üksnes ftalaate, mille kasutamisega kaasnevaid ohte on taotluse esitamise ajaks hinnatud ning mis ei ole klassifitseeritud ühegi osutatud ohulause alla:

R50 (väga mürgine veeorganismidele),

R51 (mürgine veeorganismidele),

R52 (kahjulik veeorganismidele),

R53 (võib avaldada veekeskkonda kahjustavat pikaajalist toimet),

R60 (võib kahjustada sigivust),

R61 (võib kahjustada loodet),

R62 (võimalik sigivuse kahjustamise oht),

nagu on sätestatud direktiivis 67/548/EMÜ.

Teise võimalusena võib kaaluda klassifitseerimist vastavalt määrusele (EÜ) nr 1272/2008. Sel juhul ei tohi toorainele lisada aineid ega valmistisi, mille puhul on ette nähtud või võidakse kasutuse ajal ette näha järgmised ohulauseid (või nende kombinatsioon): H400, H410, H411, H412, H413, H360F, H360D, H361f, H361d H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df

Lisaks ei tohi tootes kasutada di-n-oktüül ftalaate (DNOP), diisononüüftalaate (DINP) ega diisodetsüüftalaate (DIDP).

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab deklaratsiooni selle kohta, et kõnealuseid aineid ei ole kasutatud. Tekstiilpõrandakatetes ei tohi Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2005/84/EÜ⁽¹⁾ määratletud ftalaate olla saasteainetena rohkem kui 0,1 %.

2.1. Tekstiilkiudude töötlemisel abiainetena kasutatavad kemikaalid

Alküülfenooletoksülaate, lineaarseid alküülbenseensulfonaate, bis(hüdrokeenitud tahkerasvalkүүл)dimetüülammooniumkloriidi, distearüüldimetüülammooniumkloriidi, di(kõvatahkerasv)dimetüülammooniumkloriidi, etüleendiamiintetraatsetaati ega dietüleentriamiinpentaatsetaati ei kasutata ning need ained ole kasutatavate valmististe ega segude komponendid.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab deklaratsiooni selle kohta, et kõnealuseid aineid ei ole kasutatud.

2.2. Värvained ja pigmendid

Asovärvid

Ei tohi kasutada asovärve, mis võivad lõhustumisel anda järgmisi aromaatsid amiine:

4-aminodifenüül (92–67-1)

⁽¹⁾ ELT L 344, 27.12.2005, lk 40.

▼B

Bensidiin (92–87-5)
 4-kloro-o-toluidiin (95–69-2)
 2-naftüülamiin (91–59-8)
 o-aminoasotolueen (97–56-3)
 2-amino-4-nitrotolueen (99–55-8)
 p-kloroaniliin (106–47-8)
 2,4-diaminoanisool (615–05-4)
 4,4'-diaminodifenüülmetaan (101–77-9)
 3,3'-diklorobensidiin (91–94-1)
 3,3'-dimetoksübensidiin (119–90-4)
 3,3'-dimetüülbensidiin (119–93-7)
 3,3'-dimetüül-4,4'-diaminodifenüülmetaan (838–88-0)
 p-kresidiin (120–71-8)
 4,4'-oksidianiliin (101–80-4)
 4,4'-tiodianiliin (139–65-1)
 o-toluidiin (95–53-4)
 2,4-diaminotolueen (95–80-7)
 2,4,5-trimetüülaniliin (137–17-7)
 4-aminoasobenseen (60–09-3)
 o-anisidiin (90–04-0)
 2,4-ksüliidiin
 2,6-ksüliidiin

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab deklaratsiooni selle kohta, et kõnealuseid värvaineid ei ole kasutatud. Selle deklaratsiooni kontrollimiseks kasutatakse standardit EN 14 362–1 ja 2. (Märkus: 4-aminoasobenseeni esinemise kohta võib saada valepositiivseid tulemusi, seepärast on soovitatav tulemusi kontrollida.)

Kantserogeensed, mutageensed või reprotoksilised värvained

a) Ei kasutada järgmisi värvaineid:

C.I. Basic Red 9
 C.I. Disperse Blue 1
 C.I. Acid Red 26
 C.I. Basic Violet 14
 C.I. Disperse Orange 11
 C.I. Direct Black 38
 C.I. Direct Blue 6
 C.I. Direct Red 28
 C.I. Disperse Yellow 3

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab deklaratsiooni selle kohta, et kõnealuseid värvaineid ei ole kasutatud.

b) Ei tohi kasutada värvaineid ega värvisegusid, mis sisaldavad üle 0,1 massiprotsendi aineid, mille puhul on ette nähtud või võidakse kasutuse ajal ette näha mõni järgmine ohulause (või nende kombinatsioon):

R40 (osaliselt tõendatud kantserogeenne mõju),
 R45 (võib põhjustada vähktõbe),

▼B

R46 (võib põhjustada pärilikke geneetilisi kahjustusi),

R49 (sissehingamisel võib põhjustada vähktõbe),

R60 (võib kahjustada sigivust),

R61 (võib kahjustada loodet),

R62 (võimalik sigivuse kahjustamise oht),

R63 (võimalik loote kahjustamise oht),

R68 (võimalik pöördumatute kahjustuste oht),

nagu on sätestatud direktiivis 67/548/EMÜ.

Teise võimalusena võib kaaluda klassifitseerimist vastavalt määrusele (EÜ) nr 1272/2008. Sel juhul ei tohi toorainele lisada aineid ega valmistisi, mille puhul on ette nähtud või võidakse kasutuse ajal ette näha järgmised ohulaused (või nende kombinatsioon): H351, H350, H340, H350i, H360F, H360D, H361f, H361d, H360FD, H361fd, H360Fd, H360Df, H341.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab deklaratsiooni selle kohta, et kõnealuseid värvaineid ei ole kasutatud.

Värvained, mis võivad olla sensibiliseeriva toimega

Ei kasutata järgmisi värvaineid:

C.I. Disperse Blue 3 C.I. 61 505

C.I. Disperse Blue 7 C.I. 62 500

C.I. Disperse Blue 26 C.I. 63 305

C.I. Disperse Blue 35

C.I. Disperse Blue 102

C.I. Disperse Blue 106

C.I. Disperse Blue 124

C.I. Disperse Brown 1

C.I. Disperse Orange 1 C.I. 11 080

C.I. Disperse Orange 3 C.I. 11 005

C.I. Disperse Orange 37

C.I. Disperse Orange 76

(varasem nimetus Orange 37)

C.I. Disperse Red 1 C.I. 11 110

C.I. Disperse Red 11 C.I. 62 015

C.I. Disperse Red 17 C.I. 11 210

C.I. Disperse Yellow 1 C.I. 10 345

C.I. Disperse Yellow 9 C.I. 10 375

C.I. Disperse Yellow 39

C.I. Disperse Yellow 49

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab deklaratsiooni selle kohta, et kõnealuseid värvaineid ei ole kasutatud.

Raskmetallid

Materjalide värvimisel ei tohi värvikomponendi koostisainetena kasutada värvaineid ja pigmente, mis sisaldavad pliid (Pb), kaadmiumi (Cd), elavhõbedat (Hg) või kroomi (kroom kokku) või Cr(VI):

▼B

Raskmetallide kogusisalduse piirväärtus vaipkattes on 100 mg/kg.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab deklaratsiooni selle kohta, et kõnealuseid värvaineid ei ole kasutatud, ning dokumendid, mis tõendavad, et kehtestatud piirväärtust ei ole ületatud.

Kui kasutatud toodetele on antud GUT-märgis, loetakse nõuded täidetuks, ning taotleja esitab asjakohased dokumendid.

2.3. Heited vette

Vill – keemiline hapnikutarve (COD)

Kui pesuheitvesi suunatakse kanalisatsiooni, ei tohi heitvee keemiline hapnikutarve ületada 60 grammi 1 kilogrammi pesemata villa kohta, kusjuures heitvesi puhastatakse väljaspool tootmiskäitist nii, et keemiline hapnikutarve väheneb aastas keskmiselt veel vähemalt 75 %.

Kui pesuheitvesi puhastatakse tootmiskäitises ja suunatakse pinnavette, ei tohi heitvee keemiline hapnikutarve ületada 45 grammi 1 kilogrammi pesemata villa kohta. Pinnavette suunatava heitvee pH peab olema 6–9 (v.a juhul, kui pinnavee pH on väljaspool seda vahemikku) ja temperatuur alla 40 °C (v.a juhul, kui pinnavee temperatuur on kõrgem). Villapesemisettevõtja kirjeldab üksikasjalikult pesuheitvee puhastamise protsessi ning kontrollib pidevalt keemilise hapnikutarbe taset.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab asjakohased andmed ja kõnealuse kriteeriumiga seotud katse protokollid, mille puhul on kasutatud järgmist katsemeetodit: ISO 6060.

Märgtöötlemiskäitiste reovesi

- a) Märktöötlemiskäitistest (v.a pesemata villa pesemiskäitised) pärinev ning käitises või väljaspool seda puhastatud ja vette suunatava heitvee keskmine keemiline hapnikutarve aastas ei ole suurem kui 20 g/kg.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab üksikasjalikud dokumendid ja ISO 6060 kohased katseprotokollid, mis tõendavad vastavust sellele kriteeriumile, ning vastavusdeklaratsiooni.

- b) Kui heitvett puhastatakse tootmiskäitises ja suunatakse otse vette, peab selle pH olema 6–9 (v.a juhul, kui pinnavee pH on väljaspool seda vahemikku) ja temperatuur alla 40 °C (v.a juhul, kui pinnavee temperatuur on kõrgem).

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab üksikasjalikud dokumendid ja katseprotokollid, mis tõendavad vastavust sellele kriteeriumile, ning vastavusdeklaratsiooni. Kui kasutatud toodetele on antud tekstiilitoodete ökomärgis, loetakse nõuded täidetuks ning taotleja esitab asjakohased dokumendid.

Detergendid, riidepehmedid ja kompleksitekitid

Vähemalt 95 % märktöötlemiskäitistes kasutatud detergentide, 95 % riidepehmedite ja 95 % kompleksitekitite massist peab olema reoveepuhastusrajatistes piisavalt biolagundatav või eemaldatav. Iga märktöötlemiskäitise puhul peavad kasutatavad detergendid vastama järgmisele kriteeriumile: pindaktiivsed ained peavad olema lõplikult aeroobselt biolagunduvad. Vähemalt 95 % muude ainete massist peab olema reoveepuhastusrajatistes piisavalt lagundatav või eemaldatav.

▼B

Hindamine ja kontroll: „piisav biolagunduvus” tähendab järgmist:

- 28 päeva jooksul laguneb vähemalt 70 % ainest, kui seda katsetatakse ühel järgmistest meetoditest: OECD 301 A, OECD 301 E, ISO 7827, OECD 302 A, ISO 9887, OECD 302 B või ISO 9888, või
- 28 päeva jooksul laguneb vähemalt 60 % ainest, kui seda katsetatakse ühel järgmistest meetoditest: OECD 301 B, ISO 9439, OECD 301 C, OECD 302 C, OECD 301 D, ISO 10707, OECD 301 F, ISO 9408, ISO 10708 või ISO 14593, või
- 28 päeva jooksul laguneb vähemalt 80 % ainest, kui seda katsetatakse OECD 303 või ISO 11733 meetodil, või
- kui ainete puhul, mille suhtes neid meetodeid ei saa rakendada, on esitatud tõendid samaväärse biolagundatavuse kohta.

Taotleja esitab vajalikud dokumendid, ohutuskaardid, katseprotokollid ja/või deklaratsioonid, milles on märgitud eespool nimetatud katsemeetodid ja katsete tulemused ning mis näitavad kõigi kasutatud detergentide, riidepehmedite ja kompleksitekiite vastavust sellele kriteeriumile.

Metallikomplekside alusel valmistatud värvained

- a) Kui tsellulooskiudude värvimisel on värvisegu komponendiks metallikompleksi alusel valmistatud värvaine, on tootmiskäitises või sellest väljaspool asuvasse puhastisse suunatavas reovees iga metallikompleksi alusel valmistatud värvainet alla 20 % kasutatud kogusest (värvimisprotsessi algkogusest).

Kui muudel värvimistoimingutel on värvisegu komponendiks metallikompleksi alusel valmistatud värvaine, on tootmiskäitises või sellest väljaspool asuvasse puhastisse suunatavas reovees iga metallikompleksi alusel valmistatud värvainet alla 7 % kasutatud kogusest (värvimisprotsessi algkogusest).

- b) Pärast töötlemist ei tohi ainete heide vette ületada järgmisi väärtusi: Cu 75 mg/kg (kiud, lõng või riie); Cr 50 mg/kg; Ni 75 mg/kg.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab deklaratsiooni selle kohta, et neid aineid ei ole kasutatud, või dokumendid ja sellise katse protokollid, mille puhul on kasutatud järgmisi katsemeetodeid: ISO 8288 Cu ja Ni puhul; EN 1233 Cr puhul.

2.4. Energiatarbimine

Energiatarbimine arvutatakse põrandakatete tootmisprotsessi energiatarbimiseksena.

Tehnilise liite kohaselt arvutatud tootmisprotsessi energiatarbimine ületab järgmised piirväärtused (P = piirväärtus):

Tootepere	Piirväärtus (P)
Süntetilised vaibad	8

Hindamine ja kontroll: taotleja arvutab tootmisprotsessi energiatarbimise vastavalt tehnilises liites esitatud juhiste. Taotleja esitab saadud tulemused ja täiendavad dokumendid.

▼B

3. KASUTUSETAPP

3.1. Ohtlike ainete eraldumine

Ei ületata järgmisi heiteväärtusi:

Aine	Nõue (kolme päeva pärast)
Orgaanilised ühendid kokku (retentsiooni ulatus C6 – C16 (TVOC))	0,25 mg/m ³ õhu kohta
Orgaanilised ühendid kokku (retentsiooni ulatus > C16 – C22 (TSVOC))	0,03 mg/m ³ õhu kohta
Lenduvad orgaanilised ühendid kokku ilma LCI-ta (*)	0,05 mg/m ³ õhu kohta

(*) LCI – *Lowest Concentration of Interest* (väikseim määratav kontsentratsioon).

Hindamine ja kontroll: tootaja esitab katsetunnistuse standardi prEN 15052 või DIN ISO 16000-9 kohaste heite määramise katsete läbiviimise kohta.

4. KASUTUSKÕBLIKKUS

Toode peab olema kasutuskõblik. Asjaomase tõendusmaterjali hulka võivad kuuluda sobivate ISO või CENi või samaväärsete katsemeetoditega, samuti liikmesriigis ettenähtud katsemeetoditega saadud andmed.

Hindamine ja kontroll: esitatakse asjakohaste katsemeetodite ja -tulemuste üksikasjad ning deklaratsioon selle kohta, et toode on kõblik kasutamiseks kogu muu teabe alusel, mis on olemas selle kohta, kuidas lõpptarbija toodet õigesti kasutab. Nõukogu direktiivi 89/106/EMÜ (1) kohaselt käsitatakse toodet kasutuskõblikuna, kui see vastab ühtlustatud standardile, Euroopa tehnilisele tunnustusele või ühenduse tasandil tunnustatud ühtlustamata tehnilisele kirjeldusele. Ehitusmaterjalide EÜ-vastavusmärk „CE” võimaldab tootjal kasutada hõlpsasti äratuntavat vastavustõendit ja seda võib käesoleval juhul pidada piisavaks. Lisaks võib kasutada standardit CEN/TS 14472-2, et tõendada vastavust kõnealusele kriteeriumile.

5. TARBIJA TEAVITAMINE

Toote müümisel lisatakse sellele asjakohane teave tarbija jaoks ning selles antakse soovitused toote õige ja parima üldise ja tehnilise kasutamise ning hooldamise kohta. Toote pakendil ja tootele lisatud dokumentides esitatakse järgmine teave:

- teave selle kohta, et tootele on antud ELi ökomärgis ja lisaks logo 2. lahtris olevale üldteabele lühike, kuid täpne selgitus selle kohta, mida ökomärgis tähendab;
- soovitused toote kasutuse ja hoolduse kohta. See teave peaks sisaldama kõiki asjakohaseid juhendeid, eriti toodete hooldamist ja kasutamist käsitlevaid juhendeid. Vajaduse korral märgitakse toote kasutamise eripära rasketes kliima- või muudes tingimustes, nt seoses külmakindluse/veeimavuse, värvumiskindluse, kemikaalide toimele vastupidavuse, aluspinna ettevalmistamise vajaduse, puhastamisjuhiste ja soovitatavate puhastusvahendite liikide ning puhastamissagedusega. Kõnealune teave hõlmab ka toote tehnilise olelustersükli võimalikku prognoosi, mis esitatakse kas keskmise väärtusena või vahemikuna;

(1) EÜT L 40, 11.2.1989, lk 12.

▼B

- c) teave ringlussevõtu- või kõrvaldamissüsteemide kohta (selgitus, et teavitada tarbijat toote võimalikust suurest funktsioonivõimest);
- d) teave ELi ökomärgise ja kõnealuse rühmaga seotud tooterühmade kohta, kaasa arvatud järgmine (või samaväärne) tekst: „Täpsemat teavet saab ELi ökomärgise veebisaidilt: <http://www.ecolabel.eu>”.

Hindamine ja kontroll: tootja esitab pakendi ja/või lisatavate tekstide näidise vastavalt standardile ISO 6347: „Textile floor coverings – Consumer information” („Tekstiilpõrandakatted – tarbija teavitamine”).

6. ÖKOMÄRGISEL ESITATAV TEAVE

Ökomärgise 2. lahtrisse kantakse järgmine tekst:

- ohtlike ja mürgiste ainete sisaldus piiratud;
- energiasäästlik tootmisprotsess;
- heide vette piiratud;
- vähem tervist ohustavaid tegureid elukeskkonnas.

▼B*Tehniline liide tekstiilpõrandakatete kohta***ENERGIATARBIMISE ARVUTAMINE**

Energiatarbimine arvutatakse tootmisprotsessi käigus (toorainest kuni valmis põrandakatteni) aastas keskmiselt tarbitud energiana (välja arvatud tootmishoone kütmine).

Sünteesiliste (taastumatute) toorainete puhul alustatakse arvutamist kasutatud toote valmistamisest. Arvutus ei sisalda tooraine energiasisaldust (st lähteaine energiat).

Energiatarbimise arvutamisel tuleb arvesse võtta energiatarbimist toorainest vähemalt 95 % puhul. Arvutused ei hõlma liimide valmistamiseks vajalikku energiat.

Arvutamisel kasutatav ühik on MJ/m².

Erinevate kütuste energiasisaldus on esitatud järgnevas tabelis.

Elektritarbimise all peetakse silmas välistarbijalt ostetud elektrit.

Kui tootjal tekib energiaülejääk, mida müüakse elektrina, auruna või soojusena, võib müüdüd kogused kütusekulust maha arvata. Arvutustes võetakse arvesse üksnes põrandakatete valmistamisel tegelikult kasutatud kütust.

Keskkonnanäitajad

A = taastuvate toorainete ja ringlussevõetud taastumatute toorainete osakaal (%) (*)

B = taastuvkütuste osakaal (%)

C = elektritarbimine (MJ/m²)

D = kütusekulu (MJ/m²)

(*) „Taastuvate toorainete” ja/või „ringlussevõetud taastumatute toorainete” kasutamine on vabatahtlik.

$$P = \frac{A}{25} + \frac{B}{25} + (4 - 0,055 \times C) + (4 - 0,022 \times D)$$

Erinevate kütuste energiasisaldus on esitatud järgmises tabelis.

Tabel kütusekulu arvutamiseks

Tootmisperiood – aasta:

Päevade arv:

Algskuupäev:

Lõppkuupäev:

Kütus	Kogus	Ühikud	Ümberarvest- ustegur	Energia (MJ)
Õled (15 % W)		kg	14,5	
Graanulid (7 % W)		kg	17,5	
Puidujäätmed (20 % W)		kg	14,7	

▼ **B**

Kütus	Kogus	Ühikud	Ümberarvest- ustegur	Energia (MJ)
Puitlaastud (45 % W)		kg	9,4	
Turvas		kg	20	
Maagaas		kg	54,1	
Maagaas		Nm ³	38,8	
Butaan		kg	49,3	
Petroot		kg	46,5	
Bensiin		kg	52,7	
Diislikütus		kg	44,6	
Gaasiõli		kg	45,2	
Raske kütteõli		kg	42,7	
Kuivaurusüsi		kg	30,6	
Antratsiit		kg	29,7	
Puusüsi		kg	33,7	
Tööstuskoks		kg	27,9	
Elekter (vooluvõrgust)		kWh	3,6	
Koguenergia (MJ)				